

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6:60
pol leta 6 60 . . . 3:30
četrt leta 3 40 . . . 1:70

Posamične številke stanejo 10 vin.
Naročnino sprejema uredništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne odziva.

Ogledi na poselnice se računijo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1:60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Prvi dan majnika.

Danes je velik delavski praznik. Delavci v naših primorskih deželah, zlasti v Trstu, kakor drugodi so sklenili proslaviti praznik proletarijata, prvi dan majnika, kar najsijajniše mogoče. In tako je današnji dan slovesna manifestacija delavske moči in eneržije pri nas in drugodi.

Kar se tiče delavstva samega kot takega, nimamo nič proti temu, da proslavimo prvi dan majnika kot delavski praznik, da se poradujejo v prelepi naravi prvi dan meseca, kateri štejejo za najlepši v letu, nič nismo protivni delavstvu na to stran, saj vsak človek in istotako vsak stan potrebuje razvedrila, pa tudi spodbuje in organizacije v dosego svojih ciljev. Delavstvo je velevažen činitelj v našem življenju in te svoje važnosti se zaveda v vedno večji meri. Pojavi v Trstu in v Bruslju nam govori jasno v tem pogledu. Gledč naših dežel ima delavsko gibanje svoje jedro v Trstu, odkoder se je raznesel socialni duh po naših deželah. V svojem dnu je to delavsko gibanje zdravo, kar se tiče prav dela in organizacije, ali tisto, kar vlačí to gibanje s seboj, tisto nam ne ugaja, in tudi ne more igajati nikakemu Slovincu.

Naše dežele štejejo na tisoče slovenskih delavcev, kateri se tudi deležijo delavskega gibanja in delavskih organizacij, ali ne kot samostojen činitelj, ki je priklonjen splošni organizaciji delavstva ter ima kot tak važno besedo, marveč vsi ti slovenski delavci so potisnjeni k tem organizacijam, da pod laško komando stojijo v vrstah delavcev, katere razne laške vež ali manj gospodujoče in odločujoče stranke smatrajo za svojo gardo v premnogh slučjih, ko gre za njihovo moč in veljavo, tudi prepogosto v slučajih, ko gre proti slovenskemu narodu. Slepce je tisti, ki trdi, da delavsko gibanje pri nas je le internacionalno gibanje ter da ima edini le ta namen: zastopati in

brantí pravice delavstva ter se boriti za koristi proletarijata. Res je, da bi moralo biti tako, ali v naših deželah ni tako. Pri nas na sploh hočejo zapovedovati in dejanski tudi zapovedujejo laški voditelji delavstva, in naši so le privesek. Lahí javno in slovesno (Učekar!) manifestirajo svojo laško narodnost, v splošno zadovoljnost gospodujočih laških strank, naši slovenski delavci pa morajo biti internacionalni, to se pravi: Slovence se ne smejo javno kazati, vsled česar so le množitelji delavskih vrst pod laškim poveljstvom.

Pa tudi drugače stojijo v ozadju. Kdo se drzne tajiti, da ni istina to, da v naših deželah, zlasti v Trstu, se daje prednost vseskozi laškim delavcem! Saj vidimo celo, kako se importira delavski laški živelj iz kraljestva v Trst na škodo le slovenskim delavcem, ker ti so, ki pri tem trpijo. Na to stran pa so »kaporijoni« delavskih organizacij, à la Učekar, Kopač in drugi, gluhi na obe ušesi in, čudovito! iz teh organizacij se ne stori nič proti takemu navalu laškega delavstva na škodo domačinom, kateri naj tujcem na ljubo stradajo kruha. Seveda, tako protigibanje proti domačemu slovenskemu delavstvu se sklada s programom gospodujočih laških strank, in ker hoče biti socialno-demokratska stranka v Trstu s svojimi priveski po naših deželah tudi nekako med gospodujočimi laškimi strankami, ne stori nič proti onemu gibanju, ki tepe slovenskega delavca tako občutno po hrbtu.

To je ena stran, katera je občutna za slovenskega delavca, druga je pa ta, da se naš slovenski delavec pri teh organizacijah z ultralaškimi voditelji potujčuje. Laški delavec ostane Lah s svojo družino, slovenskemu delavcu pa se v družbah z Lahí vceplja narodna mlačnost, vsled česar se nam polagoma družine delavskih vrst odtujujejo. In tako je ta socialno-demokratska organizacija potujčevalka našega rodu. Kakor se trudijo razne laške stranke drugače, da bi čim prej polasčile naše ljudstvo,

bi ne bilo onega čudnega, kazni vrednega njenega upora. Upor preproste ženske — proti komu? — proti njemu! zdel se je gospodu Zolzikieviču tako drzen in ob enem nečuvčen, da Repova v njegovih očeh ni postala zgolj čarobna, marveč da je celo sklenil, dati ji nauk, kakoršen je zaslužila. Nezgoda s Ciganom ga je še bolj potrdila v njegovi nakani. Znano mu je bilo, da se bo njegova žrtva branila, radi tega je iztuhtal oni prostovoljni dogovor Repe z županom, ki mu je oddal, vsaj navidezno, na milost in nemilost ne le samega Repo, marveč vso njegovo rodbino.

Toda Repova ni niti potem, ko pred občinskimi sodiščem ni nič opravila, še izgubila nadeje. Drugi dan je bila nedelja. Sklenila je torej, iti tega dne kakor po navadi k maši v Vreteno ter se ondi posvetovati z gospodom župnikom. V Vreteno sta bila dva duhovnika: župnik-kanonik Ulanovski, ki pa je bil že star, da je že komaj hodil in nosil glavo. Toda k temu Repova ni bila namenjena iti, marveč k vikarju, gospodu Čičku, ki je bil kaj pobožen in razumen človek, torej ji je mogel prav svetovati in jo potolažiti. Repova je hotela iti zgodaj od doma, da bi še

tako se dela tudi v omenjeni organizaciji ne sicer hrupno, ali tiho, in sistematično na to, da se nam delavci izneverjajo. Seveda se Slovincu radi pretvoritve v Laha ne godi nič boljše, ali smelo reče: Jaz sem Lah! — Slovenec pa tega ne sme, ker mora biti internacionalen. Nič boljše ni v tem pogledu tudi v Gorici in okolici, ker tisti Lahí, kateri se smatrajo za voditelje delavskega gibanja, so zagrizenci in privrženci gospodujoče laške stranke v Gorici, vsled česar se dela z njihovo organizacijo istotako kakor drugače na iznarodovanje naših delavcev. Internacionalnost, katero nosijo na jeziku, je le — pesek v oči!

To je tisto, kar vlačí to laško gibanje med delavstvom s seboj, in to je tisto, kar nas boli...

Naša stranka je zapisala v svoj program: »Pozdravljamo gibanje delavstva, želimo mu krepko organizacije, katero hočemo pospeševati.« Zato pozdravljamo vsako pravo delavsko gibanje v resničnih mejah delavskega vprašanja, pozdravljamo vse one delavske sloje, ki kakor označeno proslavljajo današnji praznik, ker želimo, da pridejo v delavstvo oni časi zadovoljstva in dela, kateri onemogočijo štrajke in druge pojave nezadovoljnosti, ter jih približajo podjetnikom v taki meri, da bo delo vršilo vsej vzvišen poklic nemoteno v splošni blagor človeštva — slovenskim delavcem pa priporočamo za današnji praznik v razmišljanje, kako bi se dali odpraviti gori omenjeni nedostatki, in kako bi se dala oživotvoriti organizacija, po kateri bi stal slovenski delavec v naših deželah s slovenskim srcem v zdravem telesu in s slovensko zavednostjo kot samostojen in uvaževan činitelj v splošnem delavskem gibanju v naši deželi. Delavsko gibanje med nami mora imeti namen: ustvariti nam čvrsto in zavedno slovensko delavstvo, nikakor pa ne sme služiti v potujčevanje našega naroda.

pred mašo govorila s Čičkom; kaj pa je morala delati ne le za-se, marveč tudi za moža, kateri je sedel v hlevu, stalo je solnce že precej visoko, predno je nakrmila konja, svinje in kravo, in slutila je, da pred mašo ne pride tje kaj.

Ko je prišla k cerkvi, se je sv. opravilo uprav začelo. Žene, oblečene v zelene jopice, so sedele na pokopališču ter obuvale črevlje, katere so prinesle na rokah s seboj. To je storila tudi Repova ter naglo pohitela v cerkev. Duhovnik Čížek je imel uprav pridigo in kanonik Ulanovski je sedel v stolu pred oltarjem, napejal oči ter po svoji navadi potresal glavo. Bilo je že po evangeliju in duhovnik Čížek je ravnokar govoril o sredovečnem krivoverstvu Katharov ter razkladal svojim župljanom, kako imajo zreti na to krivo vero in kako na bulo »Ex stercore«, ki je bila izdana zoper njo. Na to je z zgovorno besedo in z veliko vnemo svaril svoje ovčice, da kot preprosti in revni, Bogu dopadljivi ljudje nalik pticam nebeškim — ne poslušajo različnih krivih prerokov, ter zlasti ljudij, navdahnjenih z zlodjevimi napuhom, kateri sejejo ljuliko namesto pšenice, za kar pa bodo tudi želi solze in greh. Tu je mi-

Pozdravljamo naše slovenske delavce za današnji praznik, želeč, da pretresejo gorenje dobrohotne besede, ker mi jim želimo prav odkritosrčno: boljše bodočnosti kot delavcem in zvestim sinovom slovenskega naroda!

Interpelacija

posl. Spinčiča do njegove ekselence gospoda ministra za pravosodje glede rabe našega jezika pred trzasko poroto.

Dne 21. aprila t. l. je bila na c. kr. deželni sodnji v Trstu kakor kazenski sodnji porotna razprava proti znanemu italijanskemu agitatorju d.ru Kratiču radi žaljenja na časti, storjenega po žaljivem članku proti nekemu nekdanjemu orožniku v listu „Prava Naša Sloga“, sluzočem italijanski stranki, in je bil dr. Kratič po izvedeni razpravi obsojen v trimesečni zapor, popostran z enim postom na teden.

Zastopnik privatnega tožitelja, dr. Stanic, je začel svoj govor v slovenskem jeziku, izjavil je pa ob enem, da je pripravljen govoriti tudi v drugem v deželi navadnem jeziku, ako porotniki ne umejo slovenskega jezika. Na to je predsednik razpravi, deželne sodnje svetnik Pederzoli, opazil, da je zastopniku privatnega tožitelja pač dovoljeno govoriti slovenski, hrvatski in eventualno tudi nemški, ali to le potem, ako je na razpravo pozvan sodni tolmač, kajti razpravni jezik na deželni sodnji v Trstu je izključno italijanski.

Ta, predpisom zakonov in naredb in tudi naravnim zahtevam, danim v interesu pravičnega in primernega izvajanja kazenskih razprav, nasprotujoča enunciacija predsednika, deželnosodnega svetnika Pederzolja, ki se očitno ne zna brzdati v službi svoji narodni strasti, je v krogih Slovencev in Hrvatov vsega Primorja provzročila umevno veliko razburjenje, na drugi strani pa je v listih, ki izhajata v Trstu na italijanskem jeziku, „Il Piccolo“ in „L'Indipendente“, dobila komentar, ki kaže povsem opravičenim zaključek, da gre v danem slučaju za čisto zavestnega kršenja jezikovnih pravic Slovencev in Hrvatov Primorja in za provokacijo.

mogredé omenil Condillaca, Voltaireja, Rousseaua in Ohoroviča, na da bi delal med temi možmi kak razložek, na to pa je začel podrobno opisovati različne muke, ki čakajo obsojence na onem svetu. Na Repovo so vplivale te besede tako, da jo je prešinil nekako drugi duh; dasi ni niti trohice razumela tega, kar je govoril duhovnik, si je vendar-le mislila, da »gotovo lepo propoveduje, ko tako kriči, da mu kar znoj lije s čela in ljudje pri tem tako vzdisejo, kakor bi hoteli izpustiti poslednjo sapo.« Končno je bila pridiga končana in začela se je maša. Oj, kako vneto je molila bedna Repova, kakor še ni nikdar poprej v svojem življenju, ter čutila, da ji čimdalje lože postaja pri srcu.

Končno je napočil slovesni trenutek. Župnik, bel kakor golob, je vzel iz tabernakla najsvetejši zakrament, obrnil se k ljudem in držel v tresočih se rokah monstranco, leskečo se nalik solncu tesno pred licem, je stal tako nekaj časa z zaprtimi očmi in s pobešeno glavo, kakor bi zbiral svoje misli, končno pa je zapeel »Pred tem velikim zakramentom!«

A narod v cerkvi mu je odgovoril s stoterimi glasovi:

— 13 —

Črtice z ogljem.

Povest, poljski spisal Henrik Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

(Dalje.)

»Kaj, ali mar ona ne razume, koliko stane to?« si je mislil Zolzikievič obupno.

Vendar nadeje ni izgubil. »Ko bi le postal enkrat podrevizor!« si je mislil, »pa bi se skoro niti ne ganil več iz gradu. Od podrevizorja do revizorja ni več daleč!« Oveč bi imel kočijo, par konj... takrat bi mi nemara stisnila roko pod mizo... In tu je jel gospod Zolzikievič ugibati, kakšne posledice bi imel tak stisk roke, toda teh preprisanjih in skrivnostnih mislij vam ne izdam.

Kako pa je bil gospod Zolzikievič bogate narave, dokazuje najbolje lahkota, s kakoršno je poleg idealnega občutka h gospodični Jadvigi, ki je vstrezal aristokratskemu razpoloženju tega mladenci, gojil ob enem še postranski »slaj« ali ljubezen do Repove. Resnica, da je bila Repova zares zala ženska; toda ovčjeglavski Don Juan bi si radi nje ne bil prizadejal toliko truda, ako

Noben zakon, nobena naredba ne določa, da je v Trstu oziroma v Primorju italijanski jezik edini razpravni jezik na sodnih.

Taka norma bi bila nezmisel, kajti v Primorju tvori slovensko in hrvatsko prebivalstvo večino in spadajo poseben v območje deželne sodnije v Trstu štirje čisto slovenski, oziroma hrvaški okraji (Sežana, Komen, Podgrad, Volosko) in trije jezikovno mešani okraji (Trst, Koper, Piran), v katerem poslednjem je prebivalstvo na deželi izključno slovensko, oziroma hrvatsko.

Kako naj bi imela torej deželna sodnja, obsejajoča štiri čisto slovenske, oziroma hrvaške okraje in tri jezikovno mešane okraje, italijanski jezik kakor edini razpravni jezik? To bi bilo nezmiselno.

Sicer pa obstoji na rečni deželni sodnji, in sicer v oddelku za civilne pravne stvari, poseben senat (senat II.), ki v pretežnem številu slučajev razpravlja v slovenskem in hrvaškem jeziku.

Tako je tudi na okrajni in trgovski sodnji.

To je torej izjava, protivna zakonu in pravici in tudi prepričanju, danemu za vsakogar vsled obstoječih razmer na deželni sodnji v Trstu, če je deželni svetnik Pederzoli enunciral, da je v Trstu sodni razpravni jezik edino le italijanski!

Mi moramo najenergičneje protestirati proti taki izjavi in zahtevamo, naj se deželni svetnik Pederzolia prisili na najodločnejši način, da bo spoštoval obstoječe zakone in pravice in da se v izvrševanju svoje službe ne bo kazal narodno nestrpnega. Stavljamo torej do njegove ekscelence vprašanja:

1.) Je-li opisani slučaj znan njegovi ekscelenci?

2.) Kaj misli njegova ekscelenca ukreniti, da se na deželni sodnji v Trstu ne dogodi več tak slučaj?

DOPISI.

Iz rihemberško-brejske občine, dne 27. aprila. — Slavno uredništvo! V vse vrhove rado treska; tako je bilo v zadnji cenj. „Soči“ več strel spuščeni na župana Pavlico, kateri je vedel svoje zmožnosti sebi v prid in čast rabiti. Toda bodimo na vse strani pravični in pošteni: Nastevaje Pavlici njegove slabosti in grehe, ki se posebno kažejo v samooblastnosti in odločevanju na gospodarskem polju občine ter protežiranju klerikalne ideje med ljudstvom, moramo priznati vendar, da se je tekom let marsikaj koristnega za občino storilo. Koliko je pri tem sodeloval ali drage volje ali primoran župan, tega ne bomo tu preiskavali. Ali pravični hočemo biti. Kar je kdo storil, to pripoznavamo vsakemu, tudi Pavlici, ali njegovo delovanje je bilo koncem konca vendar le tako, da si moža nikakor ne moremo več zeleti na županskem stolu. To morajo uvideti tudi tisti, kateri so mu več ali manj prijatelji. — Zato pa pripravimo se vsi krepko na vzajemno delo, ki naj sloni na pravičnosti, poštenosti in odkritosrčnosti v boljo in srečnejšo prihodnost združenih občin

»Vsi ponižno počastimo
In molimo Jezusa,
S srcem roke povzdignimo,
Da nam sveti žegen dá;
Iz cel'ga srca počastimo
Svojega Zveličarja...«

Pesem je donela, da so se kar šipe tresle, orglje so zahrumele, zvončki in zvonovi so zažvenkljali, pred cerkvijo se je oglašil boben, iz kadičnice se je dvigal sivkast dim, solnce je pokukalo skozi okno ter opazovalo ta oblak dima. Sredi tega trušča, dima, žarkov in glasov se je bliščal časih v monstrenci visoko najsvetejši zakrament, katero je duhovnik sedaj dvignil pa zopet ponižal in takrat se ti je dozdeval oni beli starček z monstrenci kot nekaka nebeška prikazen, na pol v megli in s solnčnih žarkih, razprostirajočih na vse strani nekako nebeško tolažbo in zupanje, ki se je razlivalo po vseh sreih in po vseh pobožnih dušah.

Ta blaženost in notranji mir sta vzeli pod svoje okrilje tudi utrujeno dušo Repove. »Jezus, skrit v najsvetejšem zakramentu!« je klicala nesrečna žena, »ne zapusti mene sirote!« Iz ožij so ji pritekale solze, toda ne takšne, kakoršne je točila pri županu, marveč nekake dobre, sicer velike kakor kal-

Rihemberg-Brije. Vsakdo sprevidi in menda tudi Pavlica, da po tej poti ne pojde več dalje. Tudi bi ne bilo častno za občino, da bi delal z njo svoje poskuse župan, kateri mora tudi v tej službi poslušati komando izvestnih sijamskih doktorjev v Gorici.

Zanašamo se, da župan ne bo oživljal svoje stranke za svojo osebo ter s tem podžigal strasti in sovražstvo v občini, temveč da prepusti, naj se vsa stvar samostojno razvije ter naj občinarji volijo mirno brez sovražstva in jeze v srcu in brez tuje pomoči po svoji vesti in prepričanju.

Resnosti je treba, ker občino čaka veliko dela in nalog, ki so zelo važnega socialnega pomena.

Združena občina Rihemberg-Brije je po svoji številnosti in moči, po nadarjenosti in gibčnosti ljudstva ter po naravni lepoti med prvimi na Vipavskem, a je zraven tega tudi odločno napredna in svobodomiselná!

Ne vtikajte torej nikdo sem črnih prstov; kajti, dasi tudi klerikalcem damo živeti, ne popustimo svoje zastave naprednosti in svobodoljubja!

Iz Boveca. — Nedavno nam je poslala božja previdnost zelo pobožnega moža; lazi ti vedno po cerkvah in ker je tako pobožen, je seveda klerikalec. Cel Vel. teden je pel v koru „miserum miserere“. Na dan sv. Marka si ga videl v vrstah pobožnih, prebiraje rozni venec. Ljudstvo občuduje tega pobožnjaka, in sam g. dekan je čutil potrebo, predstaviti drugim grešnikom tega vzor-pobožnjaka, ga v pridigi javno pohvaliti in postaviti ga nekaterim celo v izgled z besedami: „Glejte, celo visoko učeni prihajajo poslušat božjo besedo, akoravno ne razumejo jezika.“ Božje besede ne razume, a tudi kmela ne, s katerim ima vsaki dan opravilo.

Nekdo je srečal v naklu mlado lepo ženo; takoj spozna situacijo; zavarovan od bregov, drug ga ne vidi kot nebeške zvezdice, ne more se premagati, nagovori mlado ženo. Dijaloga se ni slišalo, le zadnje besede značajne žene so se čuli: „Nesramnež, s kamenjem te zalotim“. Da se grožnja ne vresniči, je brusil pete sin hrabrega naroda. Pri drugem poskusu mu ni bila sreča milejša. Našo bujno gorsko rožo sreča na polji. Poizveduje v polomnjeni hrvaščini „sta li ota i majka doma“, a krepko ga zavrne: ne ota ni majka, pa če prides, ti tako gorko pripeljem, da je ne izbriseš iz spomina. — Le tako, vrle, kmalu mu mine pogum. — Ali ga poznate?! — Taki junaki polnijo vrste klerikalcev, zato se nam ni bati, naše napredno, značajno, trdno ženstvo jih že odpravi in nauči pobožnosti.

Domače in razne novice.

Prvi dan majnika. — Davi še v zgodnjih urah je bilo že živo po ulicah. Po mestu je svirala vojaška godba. Včeraj je izšel oklic na trgovce, naj zaprejo danes prodajalnice in res so po večini zaprte. Četudi se dopoldne dela tuintam, bo popoldne nekaj splošen praznik. — Delavci so odkorakali takoj po 9. uri, z godbo v civilni obleki

kutski biseri, vsekako pa sladke in pomirljive. Repova se je zgrudila pred božjim veličanstvom na kolena ter sama ni vedela, kaj se je godilo z njo. Zdelo se ji je, da jo nebeški angelji odnašajo od Al kakor lahek list proti nebu v večno blaženost, kjer ni bilo gospoda Zolzičeviča, niti župana, niti novačenja, marveč krog in okrog sama zarja, v oni zarji pa prestol božji in okrog njega znovič takšna svetloba, da je morala pred njo zapreti oči, pa celi oblaki angeljev, podobnih ptičicam z belimi perutnicami.

Repova je klečala zelo dolgo v cerkvi. Ko se je znovič dvignila, je bila maša že končana in cerkev prazna; oblaki dima so se povznašali pod obokom; poslednji ljudje so odhajali iz cerkve in cerkovnik je ugašal po cerkvi sveče. Repova je vstala ter šla v farovž posvetovat se z gospodom vikarjem.

Gospod Čížek je sedel že pri obedu, toda prikazal se je takoj, ko so mu povedali, da neka objokana ženska hoče govoriti z njim. Bil je še mlad duhovnik, bledega toda veselega lica; čelo je imel belo, visoko in na licu mu je igral prijeten smeh.

(Dalje pride.)

na čelu, okrase: z rudečimi trakovi in cvetjem, iz Židovske ulice po ulicah, kakor že povedano. Bilo jih je nad 500. V Gospodski ulici je čakalo obhoda obilo ljudstva, tako da je bila ulica, ko so prikorakali delavci, polna. Predno so odšli, jih je predsednik opominjal, naj gredo lepo mirno ter naj se vzdržijo vseh vsklincev. — Živo je bilo občinstva po vseh ulicah, koder se je vil obhod. — V Židovski ulici, kjer je sedež soc. dem. društva, vihra rudeča zastava, katero so razvili pred obhodom.

Prodajalnice so bile večinoma zaprte med obhodom v ulicah, koder je šel. Po odhodu so jih večinoma pa zopet odprli. Seveda: tržen dan je! Tega danes ni še mogoče prezirati ob goriski mizeriji. — Obhod po mestu se je izvršil v najlepšem redu. Ni bilo niti najmanjšega znaka kakega nerada. Obhoda so se udeležili po večini: peki, strojarji, kamnoseki, iz Podgore je bilo malo delavcev, šivilje so korakale po trotoarju. Reditelji so bili peki. Godba je igrala prvo delavsko himno, potem druge koravnice kakor „si si Trieste“. — Na čelu delavcev so korakali Codermac, Candutti, Cej, Zeković, za njimi črkostavci. Na polu se je pridružilo se dosti delavcev, tako da je bil obhod zlasti na kursu impozantem, kjer je narasel na 1000 udeležnikov. — Vsa prirediteljev ima laški značaj skozi in skozi, o kaki internacionalnosti ne duha ne sluha.

„Pevskemu in glasbenemu društvu“ v Gorici je poslal gosp. D. Gilčvert, not. koncipijent v Komnu, 5 kron, nabranih v veseli družbi kraških prijateljev petja. Živeli on in posnemovalci!

„Trgovski dom“. — Klerikalni listi so hiteli izblebetati, da se v Gorici postavi „Trgovski dom“, in dostavili zlobno, da bo to le napredna spekulacija. — Vsi dobro vemo, kako težavno je Slovencem v Gorici... priti do primerne stavbišča ali večjega poslopja, tudi če imamo denarja na razpolago. Klerikalci ga nimajo, a tisti, ki ga imajo, ga tiste in ne dajo od sebe počenega groša za tak napredek. Naprednjaki imamo sredstva za marsikak korak naprej, kar „kavci“ strašno peče. In ko so zasluhili, da bi se utegnili nekaj posrečiti, so hiteli v javnost s svojo zlobo, da bi le pokvarili, ako je to mogoče. „Naj hudič vse vkup vzame, ako naša ne velja!“ — je že staro klerikalno geslo! Pa naj bi se postavili v Gorici deset „trgovskih“ in drugačnih „domov“, vse naj hudič pobere, ako bi ne bili v klerikalnih krepkljih; ako jih postavijo naprednjaki i z velikimi žrtvami, proč z njimi, ker bi bili le „napredna spekulacija“! — S tako svojatjo se moramo boriti! Pa se nekaterniki čudijo, ako včasih udarimo take lopove po brezvestnih ustih!

Secesijonistov ni bilo — namreč na koncertu ženske podružnice družbe sv. C. in M. v Čitalnici. Sodeč po razmerah, ki vladajo dandanašnji v Čitalnici, se temu ni čuditi. Arogantnost in grdoglednost odbija vsakega, tudi najbolj ponižnega človeka. In radi tega se tudi ne čudimo, da tudi mnogo drugih ni bilo, kakor stoji v „Gorici“. Ker torej ni bilo ne „secesijonistov“ ne drugih, je morala biti prava mizerija, prava praznota, katera je tudi razvidna iz poročila v „Gorici“, in sicer iz besed: „Običajne gnječe ni bilo“... Pisava v poročilu o tem koncertu pa je vendar predrzna in na mestih infamna, kar zopet odbija, tako da utegne odbiti še vse tiste dobre duše v naših vrstah, ki vidijo v takem koncertu le dobroteljsko ter se nič ne ozirajo na to, v čegavih rokah je predstava in pod kakim „varstvom“ se vsi. Vse to pa je podružnici le v škodo, zato bi le želeli, da se podružnica otrese klerikalnega jerobstva ter postavi na neutralna tla, kajti le na neutralnih tleh more vspevati ter dosegati svoj cilj. Poročilo o gmotnem vspehu govori na to stran dosti jasno. V klerikalnih rokah bo ta podružnica le životarila, dokler ne pade na najnižji nivo splošne veljave med društvi. Mi želimo podružnici le dobro, zato jej tudi nujno svetujemo, naj se otrese izvestnih čitalniških združbarjev!

Ponikovski kmetič nam je poslal zopet prav opopran dopis v zavrnitev laznjivcev okoli „P. L.“ — Priobčimo ga prihodnjic.

Da bo čitateljem vse jasno, jim povemo to:

Naš ponikovski sotrudnik, priprost kmetič, kateremu treba popraviti le kako vejco ali nadpicje, tako dobro piše, je klerikalce hudo ožigosal v „Soči“. Osmešil je posebno tiste pozive dr. Tumi. — Laznjivi „kavci“ so hoteli planiti po tem dopisniku,

pa so se hudo zmotili v osebi. Menili so, da je ta dopisnik prav za prav naš dopisnik s Pečin (sosednja vas) — in so pokazali na hišo, kjer biva. To so storili tako, kakor da imajo v rokah dokaz za svojo nesramnost. — No usoda jih je kaznovala. Hoteli so jahati Petra za Pavla ter po vrhu se smesili naše uredništvo. No resnica je ta, da je dopisnik res ponikovski kmetič, kakor se podpisuje. Ako treba, se tudi osebno pokaže. — Prosimo torej: Naj dr. Pavlica izjavi, da plača tistih 1000 K — in kmetič jih rad zasluži; polovico da se v dobroteljen namen. — Torej: na dan s 1000 K, gg. doktorja!

Neumen izgovor. — Po „Prismojencu“ in po „Norici“ se izgovarjajo, da „napadamo“ cerkljansko posojilnico radi tega, ker je odpovedala „Gor. ljud. pos.“ vlogo 50.000 K, češ, da ne mara upavati denarja takim ljudem. Preneumno!

Da stranke vlagajo in odpovedujejo vloge, to se godi vedno in povsodi pri denarnih zavodih. Radi tega ni bilo nikakega povoda pisati proti cerkljanski posojilnici, pač pa se je pisalo in morda se utegne še pisati o poslovanju te posojilnice, katero je bilo v mnogem oziru tako, kakoršno bi ne bilo smelo biti. Saj vedo gg. čitatelji, kaj vse se je pisalo o tej posojilnici; in vse tisto je ostalo neizpodbitno. Niti picice niso mogli popraviti. Nekaj pa bi le radi rekli, in sedaj odvrtaajo od neredov pozor na to, da so odpovedali neko vlogo pri „Gor. lj. pos.“ S tem strasijo po tukajšnjih farovških listih in po „Zadrugi“. Kdo se jim more vستي na take limanice? Razsoden človek ne.

V ostalem pa se je tista vloga izplačala v redu. Pripomniti je le še to, da je bil ta denar varno naložen tisti čas, ko so se šele začeli kopati iz opasnih neredov v Cerknem.

Dostavek. Še posebej pridodajemo to-le: Zakaj smo okrcali posojilnico v Cerknem? — Klerikalce je hudo zadel naš članek o „Posojilnici in hranilnici v Cerknem“. Verujemo! Vemo tudi, da ne morejo nič stvarnega odgovoriti, kajti pisali smo le bridko resnico. — In res, stvarnega odgovora do danes se ni; namesto tega pa so poslali v svet bombo, da je cerkljanska posojilnica odpovedala „Goriški ljudski posojilnici“ 50.000 K hranilne vloge — in zaradi tega da jo napadamo.

Naši čitatelji vedó, da nismo niti črhnili o tistih 50.000 K, pač pa smo razmesarili napačne, da ne rečemo falsifikovane cerkljanske račune. — „Goriška ljudska posojilnica“ je že izplačala cerkljanski vse do jednega vinarja brez težave in brez skode, in je le vesela, da nima s cerkljanskimi veleumi v posojilništvu prav nič več opraviti. Kdo vé, v kakošne sitnosti še pridejo oni denarni zavodi, katerim pošiljajo iz Cerkna take vrste hranilne vloge. — Smešno je brbljanje, s katerim hočejo prikriti le svojo blamažo, svojo sramoto, češ, mi smo napadli cerkljansko posojilnico zaradi odpovedane hranilne vloge. — Ne, prečastiti laznjivci, naši „napadi“ nimajo z odpovedano hranilno vlogo nikake dotike, kajti „Goriška ljudska posojilnica“ je za to tukaj, da sprejema hranilne vloge in jih zopet izplačuje; to je storila povsem pravilno nasproti vsakomur, dasi so jo hoteli spraviti pobožni „kavci“ v zadrege z umetno, zlobno, kazni vredno agitacijo. — Mi smo priobčili članek poln bridkih resnic, ker smo uvideli, da je to potrebno. Saj je res skandal, da so se drznili s takimi računi v javnost! Kje so c. kr. oblasti, ki imajo nadzorovati občni blagor?!

Iz Renč. — Na obrtni nadaljevalni šoli za zidarje v Renčah bode sklep solskega leta dne 4. maja t. l. ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne z razstavo izdelkov iz predpisanih predmetov. Prijatelji napredka se uljudno vabijo. — Vodstvo obrtne šole za zidarje v Renčah.

Pošta v farovžu. — Joj, to jih je spekla naša notica o postji v farovžu v Srednjem, in sedaj rohnijo po goriskih in ljubljanskih farovških listih! V ospredje svoje dolgobesednosti pehajo trditve, da v Srednjem ni pošte, ampak le nabiralnica in da je sestra vikarjeva odpraviteljica. No, to nam zadoštuje za potrjenje naše pisave. Seveda ni nikdo mislil, da napravijo v Srednjem pošto, kakor je na primer v Gorici, ampak „pošto“ imajo, namreč poštno nabiralnico. Tako pravi kmet in tako smo tudi mi poročali. Prav taki postji v farovžu pa ne zaupamo prav nič, pa naj si bo v Srednjem ali kjerkoli, ker je obče znano in ker se „Prim. List“ celo baha

a tem, kako zasledujejo po poštah pošiljatve na naš list. Takim poštam opravičeno ne zaupamo, in sicer še manj nego v slučaju, da je ondi pravilna pošta, ki je pod večjim nadzorstvom; zato bi bilo prav, da se tudi na Srednjem pošta prenese iz farovža, kajti ista ima služiti nepristransko vsem. V farovžu, v katerem vlada politikujoč duhovnik, pa ni nepristranost doma. V interesu pošte same je, da se ne spravlja v zvezo s farovži!

Dopisniku tudi ni všeč, da smo rekli odpraviteljici „gospodična kuharica“, češ, da je vikarjeva sestra. No s tem so položaj take pošte še poostri. Kuharice po naših farovžih so po večini neke absolutne in resolutne gospodinje, katerih veljava se v gotovem pogledu ne da preceniti; one delajo, kar hočejo, in včasih celo nalašč proti volji gosp. nunca. Ali sestra pa je podložna stvar nuncu, in ako bi mu kaj storila, kar bi mu ne bilo všeč, pa jo pahne stran. Kuharic se gospodje navedno bojijo, sestre pa strahujejo. — Torej umevno, da taka pošta v farovžu, kjer je odpraviteljica sestra nunčeva, ki je tudi kuharica njegova, je pravzaprav edinole v rokah njegovih. Tega pa nismo pri volji trpeti. Slavno postno ravnateljstvo v Trstu naj napravi na to stran korake, da se od strani vsaka nezadovoljnost in vsak dvom nasproti pošti ali poštni nabiralnici.

Odrežali nogo. Svoj čas smo poročali, da je moral v lukajsnjo bolnišnico 91-letni Ivan Hrovat iz Dobrave, ker je bil prišel pod voz. Sedaj so morali starčku odrezati levo nogo. —

Goriška ljudska posojilnica je imela v mesecu aprilu t. l. prometa K 384.049/36.

„Quo vadis“ v gledališču v Gorici. — Drevi bo predstavljala laska družba Renzi Gabbrielli v lukajšnjem gledališču „Quo vadis“, dramo velikega efekta, posneto po slovetem romanu poljskega pisatelja Sienkiewicza, kateri je izšel pri nas na slovenskem jeziku v „Soci“ in v posebni knjigi.

Javni ples priredijo fantje iz Črnic v nedeljo dne 4. maja.

Zvit tleček. — V Strancanu pri Trzinu so sedeli v gostilni neki Tuzzi s sinom in 18-letni Frid. Ferlat. Kar je temu slednjemu prislo na misel, odstraniti se. Šel je, rekoč, da se kmalu vrne, na potakata. Stari Tuzzi, kateremu je bilo pred kratkim zmanjkalo 40 K, pa se ni sprijaznil s tem čakanjem, marveč je šel na svoj dom, kjer je dobil Ferlata, ki je prišel nepovabiljen v stanovanje skozi okno. Držal ga je, čeprav mu je hotel s silo uteči. Ko je prišel poljski čuvaj ponj, se je branil še bolj, in slednjič je prišel oče Ferlatov, ki je občinski redar. Pa tudi temu se je branil ter ga sunil celo v trebuh. Slednjič so ga vendar aretirali.

Društvene vesti.

Novo pevsko društvo v Istri. — V Boljuncu v občini Dolina se je ustanovilo novo slovensko pevsko društvo z imenom „Prešeren“. Pravila je namestništvo že potrdilo. Namen društva: gojiti miloglasno domače petje ter prirejati zabave v svojem rodoljubnem-unijatskem kraju. Predsednik je Anton Žerjal.

Tržaški Sokol priredi v nedeljo 4. maja na vrtu „Narodnega doma“ v Barkovljah javno telovadbo. Sodeloval bo popolni vojaški orkester 97. pešpolka in novi tržaški kvartet.

Odbor slov. akad. društva „Slovenija“ se je konstituiral sledeče: predsednik: j. u. c. Bežidar Ferjancič; podpredsednik: j. u. st. Gregor Zerjav; tajnik: st. ph. Vladimir Pušenjak; blagajnik: j. u. st. Josip Zdošek; knjižničar: st. ph. Josip Hacin; arhivar: st. ph. Andrej Ipavec; gospodar: j. u. st. Adrijan Zupancič; odborova namestnika: st. ph. Večeslav Kalan; st. for. Franjo Pahernik.

Razgled po svetu.

Državni zbor. (Dalje.) Poslanec Bennati in tovariši interpelirajo ministra za trgovino radi vsprejetja kurza za praktično paroplovstvo v učni načrt navtičnih sol. Poslanec dr. Ferri in tovariši se pritožujejo v interpelaciji do ministerskega predsednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari radi konfiskacije neke brošure, ki jo je izdal v Ljubljani bivši poslanec v hrvatskem saboru, Franjo Potočnjak, pod naslovom „Iz dežel brezpravja in demoralizacije“ ali „Namestnik

kralja — prost slepar“. In interpelantje povdarjajo, da kompetentne sodne oblasti niso imele prigovora Ljubljani, dočim so policijske oblasti v Ljubljani odredile konfiskacijo toliko hrvatske kolikor nemške izdaje. Interpelantje reproducirajo besedilo vse brošure, katero so zaplenili v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Posl. Perathoner in tovariši interpelirajo ministra za nauk in dogočasne radi postopanja dekana Inama v Pergenu nasproti solskim otrokom v nemški ljudski soli v Eichleitu, katere da sili rabiti italijanski jezik. Posl. Biankini in tovariši zahtevajo v interpelaciji, naj finančni minister povspesuje industrijo morske soli v Dalmaciji. Zbornica nadaljuje razpravo o naslovu „sol in tobak“. Poslanec Bennati je govoril o neugodnem položaju industrije morske soli ter je podpiral resolucijo odseka, tičečo se pridobivanja morske soli v Istri in v Dalmaciji. Predlagal je resolucijo za povišanje kupne cene ter soli, govoril je o neugodnem položaju delavcev v solinah v Piranu in Kopru ter povdarjal, da treba tu hitre pomoči, ker se že pojavlja občutno pomanjkanje na delavcih in preti receni industriji poguba. Poročevalec Robič je izjavil, da se more le pridružiti hvale, ki so jo izrekli razni govorniki upravi monopola, izlasti glede boljšanja materialnega položaja delavcev. Naslov je bil nato vsprejet. K naslovu „kolki, takse in pristojbine“ je govoril posl. Binder, ki je razpravljal o potrebi reforme zakona o pristojbinah, zlasti pa nove uravnave zapušćinskih pristojbin.

Povdarjal je, kako je krivično, da se uradnikom en del njihovih plač jemlje zopet v obliki taks. Rečeni naslov je bil vsprejet po kratki debati. V razpravo je prišel naslov „mitnice“. — Minister Böhm-Bawerk je izjavil, da je iz raznih razlogov nemogoče odpraviti mitnice s 1. jul. t. l.; pogodbe z najemniki veljajo sedaj do novega leta. Upa, da bo mogoče odpraviti mitnice s 1. jan. 1903. Naslov „mitnice“ je bil sprejet s 133 glasovi proti 113. V razpravi proračuna trgovinskega ministerstva je očital Skala trgovsko-obrtnim zbornicam, da se mešajo v strankarske boje (Imel je prav!). Koliser se je bavil obširno z žalostnim stanjem poljedelstva. Trg. minister baron Call je naznačil, da predloži novelo k obrtnemu redu. Govoril je še mnogo o potrebah trgovine in obrti, omenjal tudi razširjenje tržaške luke. Priznal je, da je vinska klavzula Abilova peta v trgovinski pogodbi z Italijo. — Min. za poljedelstvo bar. Giovanelli je odgovoril na več interpelacij. V daljni razpravi se je govorilo še mnogo o pospeševanju obrti in gospodarstva. — Med raznimi govorniki se je potegoval Hanich za zahteve postarjev in odpraviteljev, katerim naj se zboljša gmotno stanje. Menger je zahteval, naj se da 20.000.000 K za popolnitev telefoničnih zvez. Dalje je omenjal, da v tržaških državnih skladiščih v Trstu treba v upravi preuredb. Na to je bila označena postavka sprejeta. Končno je bilo govora o nesreči v Doblhofu pri Toplicah. Seja je zopet danes.

Tvorniški delavci v Moskvi in okolici so zahtevali večjo plačo ter so začeli štrajkati. V cvetnem tednu so se delavci zbrali na velikem ljudskem trgu ter razgrajali. Policija ni opravila ničesar, zato je prislo vojaštvo peš in na konjih. Vnel se je boj, v katerem so bili ubiti in ranjeni delavci in vojaki. Naslednjega dne so se izgredi ponovili, in vojaštvo je moralo zopet posredovati. V Moskvi se boje novih nemirov za rusko veliko noč, ker tudi po drugih mestih med delavci vre. Delavci v Peterburgu in okolici naznanjajo, da se začne 1. maja t. l. generalni štrajk, ako se njih zahtevam ne zadosti.

Deželni zbor štajerski je sklicin na dan 3. maja t. l. Zboroval bo torej za časa delegacij. Zborovanje bo znamenito, ker gre za posojilo, katero hoče najeti mesto Gradec, kakor že naznanjeno, in katerega lep del bi morala poravnati cela dežela.

Štrajk v Krpanju. — Štrajk traje dalje. Kakih 120 štrajkujočih je skušalo v terek razkladalce oglja v Stabljah odgnati od dela, ali orožniki so jim prepredili to nakano. Tir rudniške železnice so poškovali na dveh krajih ter prerežali telefonsko zvezo.

Izseljevanje v Bosno in Hercegovino. — Državni finančni minister Kallay je pisal poljskemu klubu državnega zbora glede izseljevanja iz Galicije v Bosno in Hercegovino. Pismu je bilo priloženo poročilo deželne vlade v Sarajevu, iz katerega poročila je povzeti: Prošnjam pridnih in delavnih kmetovalcev, ki so neomadeževane preteklosti ter premorejo vsaj 600 gld., se dovoli naselitev. Zemljišča, ki so na razpolago, se oddajajo po gručah po natanko do-

ločenem naseljevalnem načrtu in sicer le na podlagi vsestranskil izjav o gospodarski vrlini in osebni zanesljivosti posameznih naseljencev. Naseljenci se morajo izkazati z dovoljenjem bosansko hercegovske deželne vlade. To dovoljenje je dobiti potom pristojne občine. Poljski klub je sklenil, da se naznanijo ti pogoji za izselitev po okrajnih glavarstvih gališkemu prebivalstvu. Ker pa vendar ni misliti, da protežira Kallay samo gališke izseljence, veljajo ta določila ravnatko tudi za naše kraje. Sloveński izseljenci bi se že zaradi sličnosti deželnega jezika v Bosni in Hercegovini hitro udomačili ter bi jim ne bilo treba nastopati drago, nevarno in negotovo pot v tujo Ameriko.

14 milijonsko posojilo mesta Gradec. — Znano je, da hoče Gradec najeti 14 milijonov posojila, in da ima za polovico tega dolga jamčiti cela dežela. O tem se bo razpravljalo tekem bližnjega zasedanja deželnega zbora. Zdej pa se je oglasil občinski odbor mesta Knittelfeld, ki protestuje proti temu, da bi se deželi nalagala garancija za 7 milijonov v slučaju, da deželni zbor dovoli mestu Gradec najeti posojilo.

Solsko obiskovanje na Štajerskem. — Kako krivično postopa štajerska deželna vlada s Slovenci v solskem oziru, dokazuje statistika o obiskovanju sole za solsko leto 1899/1900. Tedaj je bilo na Štajerskem 191.989 otrok dolžnih obiskovati solo; obiskovalo jo pa je le 184.839 otrok, torej je ostalo brez pouka 7150 otrok. Največ otrok, ki so bili za solo godni, pa je niso obiskovali, je bilo v spodnještajerskih okrajih. Tako je n. pr. v okraju Sevnica ostalo 491 otrok brez solskega pouka, v Gornjemgradu 401, Brezicah 236; za temi pridejo zopet sami slovenski okrajji: Celje, Kozje, Konjice, Šostanj in Lasko.

Vesti iz Kranjske. — V odbor dramatičnega društva so izvoljeni gg. dr. Fr. Zbasnik, dr. Tekavčič, dr. R. Bežek, Milčinski, dr. Novak. V odboru so še dr. Karol Bleiweis vit. Trsteniski, Janko Bleiweis vit. Trsteniski, Rozman, dr. Starc, Dr. Tavčarju se je izrekla zahvala kot odstopivšemu predsedniku društva.

Pri volitvah v bolniško blagajno ljubljansko je zmagala lista socijalnih demokratov z 210 glasovi, klerikalci so dobili 201 glas.

Razno vesti. — Pred tednom dnij je prišla k neki Mariji v ulici Žid. v Trstu sol neka ženska ter jej izročila v kratko varstvo neko 3-letno deklico. Ali nazaj po deklico je ni. Čegava je, se ne ve. — Naš cesar se je telegrafično zahvalil sultanu za ljubezniv sprejem njegove vnukinje Windischgrätz ter je zagotovil sultana svojega prijateljstva. — Iz dobro poučenih krogov se čuje, da bo car dal v kratkem Rusiji novo ustavo. — Sloveći češki profesor dr. Masaryk je odpotoval 23. pr. m. v Ameriko. — V Pragi so ubili in razmesarili hotelirja Wolfa. Preiskava je dogrnala, da ti hudodelci so vojaki in glavni med njimi neki Fr. Tautzka iz Slov. goric na Štajerskem.

Poslanica

odboru in uredništvu „Edinosti“ v Trstu.

„Edinost“ mi je torej hotela ribati pod nos „brezvestnost in grdobijo“ z namigavanjem, da sem se lahko informiral iz ponesrečene (!!) akcije proti odboru društva „Edinosti“, čegavo stališče (!!) zastopa list „Edinost“ in kdo rad prevzemlje odgovornost za politično direktivo istega.

V svojih člankih „Kdo je odgovoren“ sem se že dovoljno dotaknil velikega razločka med: biti odgovoren in prevzemati odgovornost. — „Edinost“ danes potrjuje moje razločevanje. Odbor in nadzorovalni (!) odsek — ki se čvrsto deluje (!!), kakor pravi odbor v svojem odgovoru — torej le prevzemata odgovornost. Seveda stoji na potrpežljivem papirju tiskano, da to storita rada, če tudi mi je dobro znano, kako neradi so nekateri nosili vsakršno odgovornost, tako neradi, da so odstopali. Tisti odličen tržaški rodoljub, ki ruje proti narodno-napredni stranki, se je se pred dvema letoma odpovedal z rezkim pismom časti nadzornika, češ, da ničesa nadzorovati nima, marveč so vsi skupaj odvisni od dobre ali slabe volje cloveka, katerega se dražiti ne sme, baje zato, ker bi sicer utegnil pobrati sila in kopita ter bi — „Edinost“ niti izhajati več ne mogla. — Le nikar farbanja meni nasproti, sicer bom prisiljen, dokazati z dejstvi, kako strašno radi so „prevzemali“ odborniki in nadzorniki odgovornost, s kakoršno se je hotel sitnež pri „Edinosti“ bahati pred svetom. Govoril sem čezlo s tem in onim ter se dobro spominjam marsičesa, kar bi v tem sporu povsem pobilo tisti bobneči „rad prevzemlje“ v tistem pomenu, kakor je zvenel iz „Edinosti“ v začetku našega spora. — Danes je reč nekoliko drugačnejša!!

Torej pri „Edinosti“ ima uredništvo nad seboj odbor društva in nadzorovalni odsek, ki rada prevzemata odgovornost... Toda za kaj? Za politično di-

rektivo lista „Edinost“!! Torej ne za... kozolce, ki se preobračajo po „Edinosti“, ne za kozle, katere streljajo, ne za neskončne klobasarije, brez soli in brez smisla, ne za solzavo pretakanje sladke vode, kateri se že dolgo posmehujejo vsi Slovenci, ki niso zaljubljeni v lepe oči nekaterih tržaških gospodov, ne za srboritost, s katero je zanetila že neštelo najodurnejših sporov... z vsemi itd. itd., marveč le za politično direktivo velja tista odgovornost!! Hvala lepa za to priznanje. Končno smo vendarle na čistem in kar najginjliveje — slozini in edinih misli!!

Res je, odbor društva „Edinost“ celo mora biti odgovoren za... politično direktivo svojega glasila, najsi že rad ali nerad. Ali resnica je tudi, da je dajal ta odbor doslej sam veliko premalo direktive, in veliko več so je dajali posamičniki kar na svojo pest, odbor pa hočeš-nočeš-moraš naknadno vselej lepo prikimati in „rad prevzeti“ odgovornost, sicer je katastrofa gotova!

Hočete dokazov? Pustimo vse druge, saj je najbolji dokaz ta — moj slučaj. Pogledjmo ga! Glavni komandér pri „Edinosti“ trpi že par let na boleznih, kateri pravijo Nemci „Verfolgungswahn“. Vtepel si je v glavo najprej, da ga v Ljubljani strašno preganjajo; jaz sam sem se čezto smejal, ko mi je skoro solznih oči razkrival to tajnost, in mu izbijal tako neumnost iz glave. Naposled smo se pridružili Ljubljancem tudi mi Goričani, in sicer naprednjaki. Tudi mi smo prišli v nemilostni kotiček njegovega srca in trdnega prepričanja, da ga hočemo ugonobiti. Ko je postal lani dr. Tuma neko pojasnilo za „Edinost“ na naslov odličnega člana nadzorovalnega odseka, sem prejel jaz strašno pismo iz uredništva, ki nam očita v najobupnejših besedah, kako da „ga“ preganjamo. Sicer se nam pa rad... umakne, pravi, naj le jasno izrečemo to željo. — Jaz sem smatral to pismo za izbruh duševne bolezni in sem „prijatelja“ le pomiloval. — Ali razumel sem vsaj vzrok raznemu pikanju po „Edinosti“ in... zakaj so bili njeni predali odprli vsakomur, ki je hotel udariti po naši stranki! In resnico trdim, ako rečem, da sem pričakoval vsak dan tudi... osebnih udriharij. In prišlo so!

Tisti neznamni članek v „Soci“ o predstavi „Rokovnjatev“ gotovo ne sega prav nič v... politično direktivo, v program kake stranke itd. itd., marveč je čisto priprost časnikarski grizljaj, — a kaj je naredilo uredništvo „Edinosti“ iz njega? Napadlo je mene osebno na infamen način, kakor je citateljem znano, ter hotelo vzeti „Soci“ važnost in veljavo s trditvijo, da izvrševalni odbor je odklonil odgovornost za kozle, katere jaz preobračam po njej. Gabi se mi, da bi ponavljal vse impertinence iz „Edinosti“. Iz vsake besede v „Ed.“ je takrat donela samozavest, kako da je tam vse drugače, vse bolje, vse do pike je čista politika, taktika in volja ne le kakega odbora, marveč kar „tržaških Slovencev“. — Zdej pa potrdi sama „E.“, da odbor društva in nadzorovalni odsek prevzemata odgovornost le za — politično direktivo lista. Ker pa kozolcev in kozlov in druge podobne robe ne štejemo med politično direktivo, naravno, so za vse to odgovorni tisti, katerim tudi tiče — ona vzvišenost „Edinosti“ pa je padla zopet nazaj v naravni nivo resnične vsakdanjosti.

In kako se obnaša odbor društva? Ne odbor in ne nadzorovalni odsek nista sklenila onega impertinentnega napada na mojo osebo in na „Soci“, — toda odgovorna sta le za... politično direktivo, zato, no zato bi jima bil lahek zagovor na občnem zboru pred to „najvišjo instanco“. In ako je uredništvo ves čas mešalo pojem odgovornosti za politično direktivo z odgovornostjo tudi za vse možne „kozle“ (ponavljam frazo iz „Edinosti“!), nič za to, popraviti se ne sme niti enega kozla, da bi ne bil zadet občutljivi — strelec. In z ozirom na moje osebno stališče v naših političnih bojih, pri narodnem in kulturnem delu, z ozirom na „Soci“ mesto v slovenskem časnikarstvu... je tako obnašanje tržaških gospodov velika porcija — brezvestnosti, katero so zagrešili vedoma in hoté na ljudo razdražljivim živcem glavnega kolesa v uredništvu. Tista sloveča objektivnost, s katero po „Edinosti“ toliko ropočejo, se je pokazala tu v najgrši luči. Prizadeti kakorkoli sami... postanejo brezobzirno krivični ter nevarni postenju in časti drugih, pa bodi ta kdorkoli! In s tem zaključujem. Ako bo še kaj treba, se že oglasim. A. Gabršček.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK GORICA

Moderce

pariške zadnje novosti
kupije najbolj in najceneje pri
I. Zamj Sarda, Gornjska ulica 7.

Z ozirom na šele jako kratko
doba moje trgovine stejem si
v največjo čast javiti, da sem
že dobil od mnogobrojnih ca-
stičih dam in možih dobrih pre-
poročil in cenih.

modercih.

in je radi tega v interesu
vsake dame, da se pri meni
vsaj moderce kakor se vidijo
po modnih listih 90%
ceneje kakor drugod.

J. ZORNIK GORICA

Pozor!

Hiša v Bovcu na prodaj.

Ima 4 sobe, 1 kuhinjo, klet v 3 delih; zraven velika štala in travnik z veliko njivo. Proda se po jako nizki ceni. — Natančneje se izve pri gosp. Josipu Mlekužu v Bovcu št. 33.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE za krojače in šoljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmih s in trgih ter na deželi. 2 35-8

Rimske toplice.

Tržič (Monfalcone).

Stalna toplina 38°-40°. Doba traja od 15. maja do konec septembra. Zdravijo se posebno belezni v nogah, revmatizem in ženske bolezni.

Kovaškega pomočnika in učenca

išče kovaški mojster

Teodor Vičmar v Kobaridu.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Škropilnice

proti peronospori

najnovjšega sistema

kakor tudi poljedelske stroje vsake vrste ima v veliki izbiri

Schnabl & Co v Trstu

Via Poste vecčie,

na voglu v ulico Vienna.

Milijon dam uporablja
„FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljšo lepašno sredstvo za kožo, lase in zobe! Najčistejši obraz in najrše roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina«. »Feeolin« je iz 42. najplemetnejih in najsvežjih zeljst sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginejo dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte na obrazu, zajedce, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin« je najboljšo čistilno, negovalno in lepašno sredstvo za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in bolezn glave. »Feeolin« je tudi najnaravnejše in najboljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi »Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s »Feeolinom« popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 komadom K 2-50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K 7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadom navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razpošilja glavna zaloga M. Feith, Dunaj. VII. Mariahilfersstrasse 38. 1

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr drž. svetinjo Na Iovski razstavi s prvo cenou — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice čislo 816 se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovjših pripoznanih in praktičnih sestavih. V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočujočih spričal domačih in inozemskih. Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštine prosto. — 3

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec. 1901. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%, s 1/2% uradnino. Glavni deleži koncem leta 6%.

Stanje 31. dec. 1901. (v kronah): Članov 1819 s 7932 deleži po 20 K = 158.640. — Hranilne vloge 1,318.965. — Posojila 1,379.213. — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 63.014.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila se dajejo le zadržnikom.

Samo 5 kron

stane 4 1/2 klg najfinejšega, pri izdelovanju poškodovanega, lepodišečega toaletnega mila in sicer dokler zaloga dopuša. — Razpošilja proti povzetju ali naprej poslanim zneskom A. Feith. Dunaj, V/2 Matzleinsdoserstrasse 76.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najbolj.

To sliši kuper sicer o vsakem izdelku in o vsakega agenta, ki navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res Pfaffovi šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uveriljda se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s Pfaffovim.

Pfaffovi šivalni stroji delajo zelo po 10-letni dobi še vedno brezšumno, so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene. so posebno pripravi za umetno vezenje (reklamiranje) ter se ponudje brezplačno, prekosiyo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati Pfaffove šivalne stroje.

Zaloga Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio štev. 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Odlikovana

kleparska delavnica

Artur Makutz — Gorica

Ozka ulica št. 1.

Pri oroča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih izdelkov za kuhinjo itd., ima zalogo žlebov vseh vrst za nove stavbe, oziroma preskrblja iste v najkrajšem času.

Prevzema naročila za vpeljavo strelovodov, tudi pozlačenih. — Izdeluje pumpe za vodo. Prireja vpeljavo vode z četmi vsake vrste.

V lastni zalogi ima stroje za žvepljanje sodov iz cinkanega železa, škropilnice proti peronospori ponovljene po Verm relovi sestavi; mehove za žvepljanje grozdja raznih sistemov itd. itd.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

Vinogradarji!

Da bodete vedeli kje imate kupiti za trtno cepljenje potrebnih

gumijevih trakov,

si usojam naznaniti, da pričakujem tekom tedna večjo množino takega blaga **najbolje vrste.**

Odličnim spoštovanjem

A. Jeretič, mirodilničar.

Tržna ulica (poslopje okr. sodišča.)

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

V Gorici

priporoča ravnokar izišle knjige:

Odsevi I. Zofka Kveder. IV. knjiga »Salonske knjižnice«. Cena po pošti K 2.—.

Slovensko-ruski slovar in slovnica, M. M. Hostnik. Cena po pošti K 5-50.

Vstajenje. Lev. Nik. Tolstoj. »Slovanske knjižnice« snopič 94 - 101. Cena po pošti K 3-50.

Venec slov. povestij. V. knjiga. Cena po pošti K 1-20.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.